

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2022-2024

Spis treści

WSTĘP.....	3
Uzasadnienie wprowadzenia Programu.....	4
PODSTAWA PRAWNA.....	5
DIAGNOZA SPOŁECZNA.....	6
Charakterystyka gminy.....	6
Sytuacja demograficzna.....	6
Rynek pracy.....	6
Oświata.....	7
Kultura, sport i rekreacja.....	8
ANALIZA SYTUACJI RODZINY I DZIECKA.....	8
ZASOBY INSTYTUCJONALNE DZIAŁAJĄCE W OBSZARZE WSPIERANIA RODZINY.....	14
CEL GŁÓWNY I CELE SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU.....	15
WDRAŻANIE PROGRAMU.....	18
Realizatorzy Programu.....	18
Harmonogram działań.....	18
Efekty i rezultaty Programu.....	18
Źródła finansowania Programu.....	18
Monitoring i ewaluacja Programu.....	19

Wstęp

Rodzina stanowi naturalne środowisko wychowawcze, które oddziałuje na człowieka najdłużej. Z. Tyszka określa rodzinę jako instytucję i zarazem społeczną grupę opartą na więzach małżeńskich, pokrewieństwa, rodzicielstwa, powinowactwa lub adopcji, natomiast K. Ostrowska ujmuje rodzinę jako pierwszą i fundamentalną wspólnotę społeczną opartą na miłości, przyjaźni, bezpieczeństwie i odpowiedzialności, przybliżającą nowonarodzonemu zadania, cele, możliwości ludzkiej egzystencji. Wpływ wychowawczy rodziny najsilniejszy jest we wczesnych stadiach rozwoju człowieka, ponieważ z czasem wzrasta znaczenie innych instytucji, takich jak np. przedszkole, szkoła, to jednak za opiekę nad dzieckiem i jego wychowanie odpowiedzialni są zawsze przede wszystkim rodzice. W rodzinie dziecko uczy się norm i zasad funkcjonowania z innymi ludźmi oraz kształtuje system wartości i postawy względem siebie i innych ludzi. Rodzinę prawidłowo funkcjonującą charakteryzuje indywidualność każdego z jej członków oraz prawidłowe relacje z innymi. Wszystkie osoby w rodzinie są ze sobą związane, zachowując jednocześnie odrębność. Władza znajduje się w rękach rodziców, których związek oparty jest na współpracy. Rodzice są odpowiedzialni i godni zaufania, dając dzieciom pozytywny przykład. Członkowie rodziny wzajemnie się szanują, okazują sobie zainteresowanie, a także są zdolni do kompromisów. Mąż i żona w takim związku wspierają się w trudnych chwilach, tworząc dzięki temu trwałą i szczęśliwą rodzinę. Rodzice wspólnie wychowują dzieci i w czynnościach wychowawczych wzajemnie się uzupełniają. W takiej rodzinie dzieci czują się pewnie i są przygotowane do dorosłego życia. Niestety wiele rodzin przeżywa trudności w prawidłowym funkcjonowaniu między innymi z powodu: warunków materialnych, mieszkaniowych, wykształcenia i pozycji społecznej rodziców, a także nieprawidłowych postaw rodzicielskich, braku więzi emocjonalnej pomiędzy członkami rodziny, uzależnień członków rodziny czy przemocy domowej. Nieprawidłowe funkcjonowanie rodziny może doprowadzić do niedostosowania społecznego dzieci, a nawet do umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej. Niedostosowanie społeczne dzieci może charakteryzować się takimi zachowaniami jak; lekceważenie obowiązków szkolnych, wagary, agresja werbalna, przemoc, toksykomania, nadużywanie alkoholu przez młodzież. Często rodzina bez wsparcia instytucjonalnego sama nie pokona tych problemów.

W takich przypadkach tylko kompleksowe specjalistyczne wsparcie rodziny pozwoli pokonać występujące trudności i przywróci rodzinie prawidłowe funkcjonowanie zapewniające dzieciom właściwe środowisko do rozwoju emocjonalnego, intelektualnego i fizycznego.

W celu zabezpieczenia wsparcia rodziny w prawidłowym funkcjonowaniu tworzony jest Gminny Program Wsparcia Rodziny. Program ten ukierunkowany będzie na zabezpieczenie nadrzędnego interesu dziecka, gdzie istotne znaczenie ma wychowanie w środowisku rodzinnym, w atmosferze szczęścia, miłości i zrozumienia dla pełnego i harmonijnego rozwoju dziecka. Dobro dziecka wymaga nie tylko działań rodziców, ale w sytuacji, gdy rodzina jest niewydolna konieczny jest udział różnych specjalistów. Do osób pracujących z rodziną w procesie przywracania prawidłowych funkcji opiekuńczo -

wychowawczych należą pracownicy pomocy społecznej, w szczególności pracownicy socjalni i asystenci rodziny, pracownicy placówek oświatowych (wychowawcy, pedagodzy i psychologzy). Program wspierania rodziny powinien odpowiadać potrzebom rodzin zamieszkujących na terenie Konstancyna Łódzkiego a jednocześnie opierać się na dostępnych zasobach.

Uzasadnienie wprowadzenia Programu

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada na gminy obowiązek opracowania i realizacji gminnych 3-letnich programów wspierania rodziny.

Celem Programu jest zaplanowanie i podjęcie działań w zakresie pomocy rodzinom naturalnym przeżywającym różnego typu trudności zakłócające lub uniemożliwiające prawidłowe wypełnianie podstawowych funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz stworzenie spójnego i skutecznego systemu pomocy dla rodzin. W świetle założeń ustawy, pomoc dziecku i jego rodzinie powinna mieć charakter interdyscyplinarny i być udzielana przez właściwych specjalistów w ramach zintegrowanego lokalnego systemu. Ważne jest, aby zarówno działania, jak również decyzje względem rodziny i jej członków były podejmowane przy współpracy wyspecjalizowanych instytucji tj. pomocy społecznej, szkoły, sądu, policji itp.

I. Podstawa prawna

Zapisy Programu Wspierania Rodziny dla gminy Konstantynów Łódzki na lata 2022-2024 są odzwierciedleniem standardów i norm prawa wynikających z ustawodawstwa krajowego, znajdujących się m.in. w:

1. Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483 ze zm.),
2. Ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 821 ze zm.),
3. Ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876 ze zm.),
4. Ustawie z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2020 r. poz. 1329),
5. Ustawie o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci z dnia 11 lutego 2016 r. (Dz. U. 2019 r. poz. 2407 ze zm.),
6. Ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249),
7. Ustawie z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119),
8. Ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050 ze zm.),
9. Ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. 2020 r. poz. 111 ze zm.),
10. Ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2021 r. poz. 877 ze zm.),
11. Ustawie z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. 2021 r. poz. 1744),
12. Ustawie z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. 2020 r. poz. 1359),
13. Uchwale Nr XXXII/271/21 Rady Miejskiej w Konstantynowie Łódzkim z dnia 25 marca 2021 roku w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych gminy Konstantynów Łódzkim na lata 2021-2026.

II. Diagnoza społeczna

1. Charakterystyka gminy

Gmina Konstantynów Łódzki jest gminą miejską położoną w centralnej części województwa łódzkiego, w obrębie północno-wschodniej części powiatu pabianickiego. Zajmuje obszar 27,25 km kwadratowych, co stanowi 5,54% powierzchni powiatu, jest jedną z siedmiu powiatowych jednostek terytorialnych. Gmina Konstantynów Łódzki graniczy z gminami: Pabianice, Lutomiersk, Aleksandrów Łódzki, Łódź.

2. Sytuacja demograficzna

Na koniec 2020 roku gmina liczyła 17 584 osób, wśród których było 3167 osób w wieku od 0 do lat 18, które stanowiły 18,01 % ogółu mieszkańców. Analizując dane demograficzne w latach 2018 - 2020 można stwierdzić, że ogólna liczba mieszkańców gminy stale rośnie, wzrasta także liczba osób od 0 do 18 roku życia. Potwierdzeniem powyższych wniosków jest poniższa tabela.

Tabela nr 1

Liczba mieszkańców

Rok	Liczba mieszkańców ogółem	Liczba osób od 0 do 18 roku życia	Udział % w ogóle mieszkańców
2018	17448	3016	17,29%
2019	17535	3094	17,64%
2020	17584	3167	18,01 %

Źródło: Opracowanie na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Konstantynowie Łódzkim.

Na prawidłowe funkcjonowanie rodziny istotny wpływ ma sytuacja mieszkaniowa rodziny. Gmina Konstantynów Łódzki w 2020 roku dysponowała 371 lokalami mieszkalnymi, 16 lokalami socjalnymi i 7 pomieszczeniami tymczasowymi. Na dzień 31.12.2020 roku 26 rodzin oczekiwało na przydział lokalu mieszkalnego, 5 rodzin oczekiwało na przydział lokalu z uwagi na poprawę warunków mieszkaniowych, 2 rodziny oczekiwały na przydział lokalu w związku ze złym stanem technicznym lokalu/budynku, 26 rodzin oczekiwało na zawarcie umowy najmu lokalu socjalnego, 18 rodzin oczekiwało na zawarcie umowy najmu pomieszczenia tymczasowego.

3. Rynek pracy

Sytuacja na rynku pracy przekłada się także na sytuację materialną rodzin. W końcu 2020 roku w rejestrach Powiatowego Urzędu Pracy w Pabianicach figurowało 536 bezrobotnych mieszkańców Konstantynowa Łódzkiego (87 osób z prawem do zasiłku, 292 osoby to osoby długotrwale bezrobotne).

Cechą charakterystyczną dla gminy Konstantynów Łódzki jest wysoki odsetek bezrobotnych mężczyzn – w 2020 roku stanowili oni aż 54,1 % zarejestrowanych, podczas gdy w całym powiecie ich odsetek wyniósł 50,7 %. Wśród bezrobotnych dominowały osoby w wieku między 30 a 50 rokiem życia (49 %).

4. Oświata

Do gminnej bazy placówek oświatowych należą:

- Przedszkole Nr 1 z Grupą Żłobkową,
- Przedszkole Nr 2 z Oddziałami Integracyjnymi i Oddziałem Specjalnym,
- Przedszkole Nr 3 BAJKA,
- Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Królowej Jadwigi,
- Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Bolesława Ścibiora,
- Szkoła Podstawowa Nr 5 im. I Armii Wojska Polskiego.

Corocznie prowadzone są działania w celu poprawy bazy lokalowej poprzez prowadzone remonty i rozbudowy istniejących placówek. Obok gminnych placówek na terenie Gminy znajduje się 5 niepublicznych przedszkoli dotowanych przez gminę oraz jeden niepubliczny punkt przedszkolny.

Poniższe tabele przedstawiają liczbę dzieci uczęszczających do tych placówek i kadre zatrudnioną w placówkach.

Tabela nr 2

Opieka nad dziećmi do lat 3 w gminie w roku szkolnym 2020/2021

Typ placówek	Liczba placówek	Liczba dzieci	Liczba opiekunów
żłobek lub klub dziecięcy	2	48	6
w tym prowadzone przez gminę	1	24	3
w tym prowadzone przez inne podmioty	1	24	3

Źródło: Opracowanie na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Konstantynowie Łódzkim.

Tabela nr 3

Placówki wychowania przedszkolnego w gminie w roku szkolnym 2020/2021

Typ placówki	Liczba placówek	Liczba dzieci	Liczba nauczycieli
placówki wychowania przedszkolnego	11	779	90
w tym przedszkola	8 (3 publiczne i 5 niepublicznych)	595 (328 publiczne i 267 niepubliczne)	76 (43 publiczne i 33 niepubliczne)
w tym oddziały przedszkolne w szkołach	3	184	14

Źródło: Opracowanie na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Konstantynowie Łódzkim.

Tabela nr 4

Placówki oświatowe w gminie w roku szkolnym 2020/2021

Typ placówki	Liczba placówek	Liczba dzieci	Liczba nauczycieli
szkoły podstawowe	3	1356	153

Źródło: Opracowanie na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Konstancynie Łódzkim.

Na terenie Konstancynowa Łódzkiego funkcjonuje Zespół Szkół Specjalnych Nr 4. Uczęszcza do niego 35 uczniów z terenu gminy.

5. Kultura, sport i rekreacja

Do zasobów instytucjonalnych w zakresie upowszechniania, edukacji kulturalnej oraz zaspokajania potrzeb i zainteresowań kulturalnych w gminie Konstancynów Łódzki należą:

1. Miejska Biblioteka Publiczna, której główną funkcją jest zaspokajanie i rozbudzanie potrzeb czytelniczych społeczności lokalnej.
2. Miejski Ośrodek Kultury, który zajmuje się upowszechnianiem kultury, organizowaniem imprez gminnych, a także przyczynia się do poszerzania zainteresowań mieszkańców kulturą, sztuką i tradycjami.
3. Centrum Sportu i Rekreacji, który administruje następujące obiekty sportowe:
  - Pływalnia miejska przy ul. Kilińskiego 75a (basen pływacki, strefa fitness),
  - Ośrodek Nad Stawem przy ul. Łaskiej 64/66 (miejsce wypoczynkowe, kąpielisko, skatepark, boiska do gry w piłkę siatkową plażową),
  - Zespół Boisk Orlik przy ul. Zgierskiej 21b,
  - Obiekty sportowe przy pl. Wolności 60,
  - Łowisko Polskiego Związku Wędkarskiego, Koło nr 135 w Konstancynie Łódzkim przy ul. Łaskiej 64/66.

III. Analiza sytuacji dziecka i rodziny

Pomoc społeczna wg ustawy z dnia 12 marca 2014 r. o pomocy społecznej stanowi instytucję polityki społecznej mającej na celu pomoc osobom i ludziom w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych i doprowadzenie do usamodzielnienia. Główną jednostką wykonującą zadania z zakresu pomocy społecznej na terenie gminy Konstancynów Łódzki jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, który jako jednostka organizacyjna umożliwia przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych tym, którzy nie są w stanie sami ich pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Do zadań Ośrodka należą:

- przyznawanie i wypłacanie przewidzianych ustawą świadczeń,

- praca socjalna,
- prowadzenie i rozwój niezbędnej infrastruktury socjalnej,
- analiza i ocena zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej
- realizacja zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych,
- rozwijanie nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

Podstawą udzielenia osobom i rodzinom wsparcia, w ramach pomocy społecznej jest trudna sytuacja życiowa, której nie można przezwyciężyć mimo uprzedniego wykorzystania wszystkich własnych środków, możliwości i uprawnień.

W roku 2020 objętych pomocą społeczną było 471 osób z 313 rodzin. W ostatnich latach obserwuje się niewielki, ale systematyczny spadek rodzin korzystających z pomocy społecznej. Znacznemu zmniejszeniu ulega liczba osób w rodzinie.

Tabela nr 5

Liczba osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej w latach 2018-2020

Rok	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	Liczba osób w tych rodzinach
2018	342	588
2019	327	523
2020	313	471

Źródło: Opracowanie własne Ośrodka.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w 2020 roku w oparciu o ustawę o pomocy społecznej udzielił pomocy 59 rodzinom z dziećmi.

Tabela nr 6

Struktura rodzin z dziećmi w 2020 roku

Wyszczególnienie	Liczba rodzin
rodziny z dziećmi ogółem	59
o liczbie dzieci	33
1	
2	20
3	5
4	1
5	0
6	0

rodziny niepełne ogółem	28
o liczbie dzieci	16
1	
2	9
3	2
4 i więcej	1

Źródło: Opracowanie na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Konstancynie Łódzkim.

Z powyższej tabeli wynika, że największą grupę rodzin stanowią rodziny z 1 dzieckiem. Taka sama sytuacja występuje w przypadku rodzin niepełnych.

Rodziny korzystające ze świadczeń pomocy społecznej znajdują się w trudnej sytuacji życiowej najczęściej z powodu niepełnosprawności, długotrwałej choroby i bezrobocia.

Tabela nr 7

Powody korzystania z pomocy społecznej w 2020 roku

Powody korzystania z pomocy	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Niepełnosprawność	148	207
Bezrobocie	115	215
Długotrwała lub ciężka choroba	142	179
Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych	38	100
Bezdomność	15	18
Potrzeba ochrony macierzyństwa	18	69
Alkoholizm	12	15
Ubóstwo	4	5
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	6	8
Narkomania	4	4
Zdarzenie losowe	1	5

Źródło: Opracowanie na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Konstancynie Łódzkim.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Konstancynie Łódzkim realizuje również zadania w zakresie świadczeń rodzinnych, świadczeń wychowawczych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Realizacja świadczeń rodzinnych w latach 2018 - 2020 przedstawia się następująco:

Tabela nr 8

Realizacja świadczeń rodzinnych w latach 2018-2020

Forma wsparcia	2018	2019	2020
zasiłki rodzinne	501	468	389
dodatek z tytułu urodzenia dziecka	46	30	28
urlop wychowawczy	63	50	36
dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka	67	63	60
dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	61	65	56
zasiłek pielęgnacyjny	380	399	402
świadczenie pielęgnacyjne	62	62	71
zapomoga jednorazowa z tytułu urodzenia dziecka	108	100	66
dodatek dla rodzin wielodzietnych	87	85	69
specjalny zasiłek opiekuńczy	7	8	7

Źródło: Opracowanie na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Konstancynie Łódzkim.

Bardzo znaczącym wsparciem dla rodzin z dziećmi jest świadczenie wychowawcze „500 +”. Realizację tego świadczenia w latach 2018-2020 przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 9

Pomoc materialna udzielana w oparciu o ustawę z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowaniu dzieci

Rok	Liczba dzieci	Liczba rodzin
2018	1783	1317
2019	3250	2207
2020	3493	2405

Źródło: Opracowanie na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Konstancynie Łódzkim.

W okresie 2018 - 2019 znacznie wzrosła liczba dzieci korzystających ze świadczenia „500+” z powodu przyznania uprawnień także na pierwsze dziecko. Natomiast w okresie 2019 - 2020 liczba dzieci wzrosła o 243 dzieci.

W przypadku samotnego wychowywania dzieci, gdy jeden z rodziców uchyla się od płacenia alimentów na rzecz dzieci, obowiązek ten jest realizowany z funduszu alimentacyjnego. W roku 2020 z omawianych świadczeń skorzystały 82 rodziny (111 osób w rodzinach), na łączną kwotę 484 428,24 zł. Dane w tym zakresie przedstawione zostały w poniższej tabeli

Tabela 10

Pomoc materialna udzielona w ramach funduszu alimentacyjnego

Rok	Liczba dzieci	Liczba rodzin
2018	138	103
2019	118	86
2020	111	82

Źródło: Opracowanie na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Konstancynie Łódzkim.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nałożyła na gminy obowiązek zatrudniania asystentów rodziny. Do zadań asystenta rodziny należy w szczególności: opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym, udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego, udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych, udzielanie pomocy w rozwiązywaniu problemów psychologicznych, udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi, wspieranie aktywności społecznej rodzin, motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych, udzielaniu pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymaniu pracy zarobkowej, motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych, podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin, prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci, prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną; dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną; sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach; współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny; współpraca z zespołem interdyscyplinarnym na rzecz przeciwdziałania przemocy lub grupą roboczą.

Pracę asystenta można scharakteryzować jako towarzyszenie rodzinie w realizacji funkcji opiekuńczo - wychowawczej i realizacji spraw na rzecz domu i rodziny. Asystent rodziny prowadzi pedagogizację rodziców, wzmacnia występujące już u rodziców konstruktywne działania oraz modeluje wykonanie danej czynności w miejscu zamieszkania rodziny. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w 2020 roku zatrudnił 2 asystentów rodziny na umowę o pracę na pełny etat. W 2020 roku asystenci pracowali z 27 rodzinami, w których wychowywało się 49 dzieci.

Asystenci rodziny pracują także z rodzinami, z których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej. Praca asystenta w przypadku tych rodzin skupia się na podjęciu takich działań, które pozwolą na powrót dziecka do rodziny biologicznej. Gmina za dzieci umieszczane w pieczy zastępczej ponosi

częściowe koszty utrzymania: w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej - 10 % wydatków na opiekę i wychowanie dziecka, w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej - 30 % wydatków na opiekę i wychowanie dziecka, w trzecim roku i następnych latach - 50 % wydatków na opiekę i wychowanie dziecka. W 2020 roku w pieczy zastępczej przebywało 28 dzieci, a wydatki na ich opiekę i wychowanie wyniosły 144 376,09 zł.

Kolejnym podmiotem działającym na rzecz wsparcia rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczej jest placówka wsparcia dziennego. Na terenie gminy Konstantynów Łódzki funkcjonuje Konstantynowskie Centrum Pomocy Rodzinie, które prowadzi placówkę wsparcia dziennego należącą do ogólnopolskiej sieci świetlic w ramach ogólnopolskiego Programu „Razem Raźniej”. W świetlicy prowadzone są zajęcia profilaktyczno – wychowawcze dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych.

W 2020 roku 27 dzieci korzystało z różnych form pomocy, w tym:

- zapewnienie opieki,
- udzielanie pomocy w nauce,
- organizowanie czasu wolnego np. w formie warsztatów plastycznych,
- zapewnienie udziału w różnych zajęciach rozwojowych i sportowych,
- zapewnienie udziału w koloniach letnich z programem profilaktycznym,
- korzystanie z bezpłatnych posiłków przez wszystkie dzieci,
- prowadzenie zajęć profilaktycznych,
- organizowanie uroczystości okolicznościowych, tj. „Śniadanie Wielkanocne”, „Wieczera Wigilijna”, „Święto Rodziny”,
- uczestnicy placówki i ich rodziny mogą korzystać z indywidualnych konsultacji i porad psychologa.

Rodziny, które nieprawidłowo wykonują funkcję opiekuńczo - wychowawczą z powodu uzależnienia objęte są działaniami Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, a w przypadku przemocy działaniami Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego na rzecz Przeciwdziałania Przemocy. W ramach procedury „Niebieska karta” z rodziną pracuje grupa robocza powołana przez przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego.

IV. Zasoby instytucjonalne działające w obszarze wspierania rodziny

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej im. Bł. Rafała Chylińskiego, ul. J. Słowackiego 11,
- Konstantynowskie Centrum Pomocy Rodzinie, ul. J. Słowackiego 11,
- Komisariat Policji, ul. Zgierska 4,
- Centrum Sportu i Rekreacji, ul. J. Kilińskiego 75,
- Miejski Ośrodek Kultury, ul. Łódzka 28,
- Miejska Biblioteka Publiczna, Pl. T. Kościuszki 10,
- Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej, ul. Sadowa 10,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Gminny Zespół Interdyscyplinarny na rzecz Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Eskulap”, ul. M. Kopernika 23,
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Olmed”, ul. J. Piłsudskiego 1,
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Spółdzielni Inwalidów „Zgoda”, ul. 8 Marca 1,
- Organizacje pozarządowe w szczególności: Polski Komitet Pomocy Społecznej, Stowarzyszenie „Nowe Kanzas” w Konstantynowie Łódzkim, Stowarzyszenie Zielonoświątkowców w Konstantynowie Łódzkim, Stowarzyszenie „Czuję sercem” w Konstantynowie Łódzkim, Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną Koło w Konstantynowie Łódzkim.

Wykaz placówek działających na podstawie ustawy z dnia 4 lutego 2011 roku o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3:

- Przedszkole nr 1 z Grupą Żłobkową, ul. Daszyńskiego 3/5,
- Bananowy Żłobek, ul. 1-Maja 54,
- Klub dziecięcy „U cici Czesi”, ul. Mickiewicza 2.

Wykaz placówek wychowania przedszkolnego:

- Przedszkole Nr 1 z Grupą Żłobkową, ul. Daszyńskiego 3/5,
- Przedszkole Nr 2 z Oddziałami Integracyjnymi i Oddziałem Specjalnym, ul. Sadowa 8,
- Przedszkole Nr 3 BAJKA, ul. Lutomierska 4,
- Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Królowej Jadwigi (oddziały przedszkolne), ul. Łódzka 5/7 oraz ul. Łódzka 117,
- Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Bolesława Ścibiora (oddziały przedszkolne), ul. Kilińskiego 75,
- Szkoła Podstawowa Nr 5 im. I Armii Wojska Polskiego (oddziały przedszkolne), ul. Sadowa 5/7,
- Niepubliczne Przedszkole "Barwne Dzieci", ul. Jana Pawła II 41,
- Niepubliczne Przedszkole "Pokaż Świat", ul. Jana Pawła II 11/13,

- Integracyjne Niepubliczne Przedszkole "CYTRYNKA", ul. Łódzka 1,
- Niepubliczne Przedszkole "Magnolki", ul. Zgierska 12,
- Niepubliczne Przedszkole "Oliwkowy Gaj", ul. 1 Maja 12,
- Niepubliczny Punkt Przedszkolny "Chatka u Puchatka", ul. Łódzka 173/175

Wykaz szkół prowadzonych przez gminę Konstantynów Łódzki:

- Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Królowej Jadwigi, ul. Łódzka 5/7 oraz ul. Łódzka 117,
- Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Bolesława Ścibiora, ul. Kilińskiego 75,
- Szkoła Podstawowa Nr 5 im. I Armii Wojska Polskiego, ul. Sadowa 5/7.

Wykaz placówek prowadzonych przez powiat pabianicki funkcjonujących na terenie gminy Konstantynów Łódzki.

- Zespół Szkół Specjalnych Nr 4 im. M. Grzegorzewskiej, ul. Zgierska 10,
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, ul. Jana Pawła II 44.

Wykaz placówek powiatowych.

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pabianicach,
- Sąd Rejonowy w Pabianicach,
- Kuratorzy Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym w Pabianicach.

V. Cel główny i cele szczegółowe Programu

„ Rozwijanie systemu wsparcia rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej”

Cele szczegółowe

1. Wzmacnianie potencjału rodziny

Działanie	Realizatorzy	Okres realizacji	Wskaźniki
Prowadzenie działań profilaktycznych i edukacyjnych	placówki oświatowe, KCPR	2022-2024	liczba działań profilaktycznych i liczba osób objętych tymi działaniami
Prowadzenie pracy socjalnej z rodzinami dotkniętymi problemami opiekuńczo-wychowawczymi	MOPS	2022 - 2024	liczba rodzin

Zapewnienie wsparcia asystentów rodziny dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczej	MOPS	2022 - 2024	liczba asystentów/ liczba rodzin objętych wsparciem asystentów
Zapewnienie dostępu do poradnictwa rodzinnego	Urząd Miejski, MOPS, KCPR	2022 - 2024	liczba podmiotów świadczących poradnictwo
Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej	MOPS	2022 - 2024	liczba rodzin objętych wsparciem
Monitorowanie sytuacji rodzin zagrożonych kryzysem	MOPS	2022 - 2024	liczba rodzin
Integrowanie działań na rzecz rodziny poprzez współpracę podmiotów funkcjonujących na terenie gminy	MOPS, KCPR, placówki oświatowe, PP-P	2022 - 2024	liczba podejmowanych działań

2. Zapewnienie dzieciom i młodzieży systemu wspierającego ich rozwój

Działanie	Realizatorzy	Okres realizacji	Wskaźniki
Zapewnienie dzieciom i młodzieży wymagającym pomocy i wsparcia dostępu do specjalistów	Urząd Miejski	2022 - 2024	liczba i rodzaj specjalistów
Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży	placówki oświatowe, KCPR	2022 - 2024	liczba uczniów korzystających z zajęć wyrównawczych
Monitorowanie środowiska uczniów pod kątem zabezpieczenia ich potrzeb przez dom rodzinny	placówki oświatowe	2022 - 2024	liczba rodzin objętych monitoringiem
Rozszerzenie w miarę posiadanych możliwości oferty zajęć pozalekcyjnych	placówki oświatowe, KCPR	2022 - 2024	liczba ofert zajęć pozalekcyjnych
Rozwój alternatywnych form spędzania czasu wolnego przy wykorzystaniu zasobów kulturalnych i sportowo-rekreacyjnych	placówki oświatowe, MOK, MBP, CSiR	2022 - 2024	liczba i rodzaj form spędzania czasu wolnego
Doskonalenie kadr oświatowych poprzez zapewnienie nauczycielom możliwości podnoszenia kwalifikacji zawodowych	placówki oświatowe	2022 - 2024	liczba szkoleń, liczba osób biorących udział w szkoleniach

3. Pomoc rodzinom dotkniętym problemami uzależnień i przemocy w rodzinie

Działania	Realizatorzy	Okres realizacji	Wskaźniki
Zapewnienie osobom uzależnionym dostępu do pomocy terapeutycznej	MOPS, KCPR, Gminny Zespół Interdyscyplinarny na rzecz Przeciwdziałania Przemocy w rodzinie	2022-2024	Liczba rodzin objętych pomocą terapeutyczną
Zapewnienie rodzinom dotkniętym problemami uzależnień dostępu do wsparcia psychologicznego i prawnego	MOPS, KCPR, Gminny Zespół Interdyscyplinarny na rzecz Przeciwdziałania Przemocy w rodzinie, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	2022-2024	Liczba rodzin/ liczba porad
Zapewnienie rodzinom dotkniętym przemocą w rodzinie wsparcia psychologicznego i prawnego	MOPS, KCPR, Gminny Zespół Interdyscyplinarny na rzecz Przeciwdziałania Przemocy w rodzinie	2022-2024	Liczba rodzin/liczba porad
Kierowanie sprawców przemocy do udziału w programach korekcyjnych	Gminny Zespół Interdyscyplinarny na rzecz Przeciwdziałania Przemocy w rodzinie	2022-2024	Liczba osób skierowanych do programów korekcyjnych
Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie uzależnień i przemocy w rodzinie	MOPS, KCPR, Gminny Zespół Interdyscyplinarny na rzecz Przeciwdziałania Przemocy w rodzinie	2022-2024	liczba i rodzaj działań informacyjnych

VI. Wdrażanie Programu

1. Realizatorzy Programu

Realizatorami Programu są:

- samorząd lokalny,
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej im. Bł. R. Chylińskiego w Konstancynie Łódzkiej,
- Konstancynskie Centrum Pomocy Rodzinie,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Gminny Zespół Interdyscyplinarny na rzecz Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- placówki oświatowe,
- organizacje pozarządowe.

2. Harmonogram działań

Harmonogram działań Programu przewiduje ciągłość realizacji wyznaczonych celów w całym okresie wdrażania, w latach 2022-2024. Określa on poszczególne cele i przypisane do nich działania oraz podmioty odpowiedzialne za ich realizację. Harmonogram uwzględnia możliwość modyfikacji i dostosowania działań na rzecz wspierania konstancynowskich rodzin, w zależności od zapotrzebowania.

3. Efekty i rezultaty Programu

W wyniku przeprowadzonych działań przewidywane jest osiągnięcie następujących efektów:

- poprawa funkcjonowania rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi,
- przeciwdziałanie umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej,
- zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodzin, celem zapobiegania powstawaniu sytuacji kryzysowych,
- poprawa sytuacji dziecka w rodzinie,
- poprawa sytuacji dziecka w środowisku szkolnym,
- poprawa stanu bezpieczeństwa rodziny, dzieci i młodzieży,
- zmiana postaw społecznych,
- ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego rodzin.

4. Źródła finansowania Programu

Działania Programu w znacznej części stanowią zadania statutowe jego realizatorów. Do źródeł finansowania należą środki pochodzące z:

- budżetu gminy Konstancynów Łódzkiej,
- dotacji budżetu państwa,
- ze środków pozabudżetowych.

5. Monitoring i ewaluacja Programu

Program został opracowany przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Konstancynie Łódzkiej, po konsultacjach z Konstancynowskim Centrum Pomocy Rodzinie, szkołami, Powiatowym

Urzędem Pracy, Urzędem Miejskim w Konstancynowie Łódzkim oraz organizacjami działającymi na terenie Konstancynowa Łódzkiego. Większość zadań ma charakter długofalowy, a ich realizacja będzie przebiegać w latach 2022 – 2024.

Program będzie monitorowany i ewaluowany na bieżąco w zależności od zmieniającej się sytuacji rodzin i pojawiających się potrzeb. Ma on charakter otwarty i elastyczny, z możliwością jego korygowania w przypadku pojawienia się nowych możliwości, zmian kierunków działań oraz zidentyfikowania nowych potrzeb.

Koordynatorem Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2022 – 2024 są pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, którzy na bieżąco monitorują postępy podejmowanych działań.

Ocena realizacji zadań będzie dokonywana w szczególności w oparciu o analizę przypisanych do poszczególnych działań indywidualnych wskaźników określających stopień ich realizacji.

Ewaluacja programu odbywać się będzie poprzez sporządzanie rocznego sprawozdania z przeprowadzonych działań w danym roku obowiązywania Programu. Sprawozdanie z realizacji Programu sporządzone zostanie na podstawie informacji uzyskanych od podmiotów uczestniczących w realizacji poszczególnych zadań.

Sprawozdanie zbiorcze z realizacji Programu za dany rok zostanie przedłożone Radzie Miejskiej w Konstancynowie Łódzkim w terminie do 31 marca roku następującego po każdym roku obowiązywania Programu.